

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoCsp/8/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4619200757
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4619200757.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka v spore žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpený JUDr. Pavlom Pospechom, advokátom, so sídlom Senec, Lichnerova 23, proti žalovanej: R. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. XXX, o zaplatenie 1 093,04 eura s príslušenstvom, o odvolaní G. M., bytom V., X. XXX/XX, proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 4Csp/28/2019-80 z 6. septembra 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd odvolanie G. M. o d m i e t a.

Žalovanej voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Topoľčany (súd prvej inštancie podľa § 12 zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom č. k. 4Csp/28/2019-80 z 6. septembra 2019, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 410,98 eura spolu so zmluvnou pokutou vo výške 0,04 % denne a s úrokom z omeškania vo výške 0,40 % ročne zo sumy 450,98 eura od 06. 07. 2016 do 06. 03. 2019, so zmluvnou pokutou vo výške 0,04 % denne a s úrokom z omeškania vo výške 0,40 % ročne zo sumy 440,98 eura od 07. 03. 2019 do 03. 04. 2019, so zmluvnou pokutou vo výške 0,04 % denne a s úrokom z omeškania vo výške 0,40 % ročne zo sumy 430,98 eura od 04. 04. 2019 do 06. 05. 2019, so zmluvnou pokutou vo výške 0,04 % denne a s úrokom z omeškania vo výške 0,40 % ročne zo sumy 420,98 eura od 07. 05. 2019 do 04. 06. 2019, so zmluvnou pokutou vo výške 0,04 % denne a s úrokom z omeškania vo výške 0,4 % ročne zo sumy 410,98 eura od 05. 06. 2019 do zaplatenia tak, že tento úrok a zmluvná pokuta spolu neprevýšia sumu 1 350 eur a odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom celková suma úroku z omeškania a zmluvnej pokuty dosiahne sumu 1 350 eur len s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 410,98 eura do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V časti o zaplatenie istiny vo výške 40 eur konanie zastavil. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 5, 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 9 ods. 1, § 9 ods. 2 písm. j/, § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

3. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 1 093,04 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,40 % ročne a zmluvnou pokutou vo výške 0,04 % denne zo sumy 1 093,04 eura od 06. 07. 2016 do zaplatenia s tým, že úrok z omeškania a zmluvná pokuta spolu neprevýšia sumu 1 500 eur a odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom celková suma úroku z omeškania a zmluvnej pokuty dosiahne sumu 1 500 eur len s 5 % ročným

úrokom z omeškania zo sumy 1 093,04 eura do zaplatenia z dôvodu, že so žalovanou dňa 27. 01. 2015 uzavrel zmluvu o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. 8500100868, na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 1 500 eur a žalovaná sa zaviazala úver splatiť v 42 mesačných splátkach po 47,43 eura. Keďže žalovaná sa dostala do omeškania so splácaním splátok o viac ako tri mesiace, tak došlo k uplatneniu sankcie straty výhody splátok dňa 06. 07. 2016. Žalovaná suma predstavuje súčet neuhradených splátok, ktoré boli zosplatené, pričom žalovaná doposiaľ celkovo uhradila 899,02 eura. Pred prvým pojednávaním zobral žalobca žalobu späť v časti o zaplatenie istiny v sume 40 eur, keďže žalovaná zaplatila uvedenú sumu v splátkach, a teda celkovo uhradila 939,02 eura, a tak nedoplatok vymáhaný v súdnom konaní predstavuje sumu 1 053,04 eura ako aj zmluvnú pokutu a úrok z omeškania.

4. Súd prvej inštancie pojednával v neprítomnosti žalovanej, ktorá bola riadne predvolaná, no svoju neúčast' na pojednávaní neospravedlnila.

5. Prvoinštančný súd vykonal dokazovanie a zistil, že žaloba na zaplatenie sumy 1 053,04 eura s príslušenstvom je čiastočne dôvodná. Za nesporné považoval prvoinštančný súd, že medzi stranami došlo k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu, ktorú je potrebné posudzovať nielen podľa Obchodného zákonníka, ale keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu, aj podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka a zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách. Z uzavretej zmluvy vyplýva, že žalovanej bol schválený úver vo výške 1 500 eur s tým, že mala zaplatiť poplatok za poskytnutie úveru v sume 150 eur a tento poplatok jej bol hneď zrazený žalobcom a na účet žalovanej bola zaslaná suma 1 350 eur. Žalovaná mala úver splácať v 42 mesačných splátkach po 47,43 eura, čo spolu predstavuje 1 992,06 eura, s pripočítaným poplatkovom za poskytnutie úveru v sume 150 eur je to spolu 2 142,06 eura. V zmluve nie je uvedený údaj o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a konečnej splatnosti úveru. Tieto údaje vyplývajú až z oznámenia veriteľa o schválení úveru, a teda v čase podpísania zmluvy spotrebiteľovi neboli známe a taktiež zo zmluvy nevyplyva, že poplatok za poskytnutie úveru je splatný v momente poskytnutia úveru. V zmluve je RPMN nesprávne vyčíslená vo výške 25,95 %, pretože pri reálnej výške poskytnutého úveru v sume 1 350 eur a poplatku za poskytnutie úveru v sume 150 eur RPMN predstavuje 36,34 % a pri výške úveru 1 500 eur je RPMN 26,17 %. Súd prvej inštancie posúdil poskytnutý spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov, keďže neobsahoval náležitosti týkajúce sa splátok úveru a obsahoval nesprávne uvedenú RPMN v neprospech spotrebiteľa. Pokiaľ žalobca v skutočnosti poskytol žalovanej úver vo výške 1 350 eur (z pôvodne schváleného úveru v sume 1 500 eur jej bol hneď odpočítaný poplatok vo výške 150 eur) a tento sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, povinnosťou žalovanej bolo vrátiť žalobcovi sumu 1 350 eur, pričom doposiaľ žalovaná splátkami zaplatila spolu sumu 939,02 eura. Rozdiel medzi poskytnutým úverom a uhradenými splátkami predstavuje sumu 410,98 eura (1 350 eur - 939,02 eura) a z tohto dôvodu súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 410,98 eura spolu so zmluvnou pokutou vo výške 0,04 % denne tak, ako bola v zmluve o spotrebiteľskom úvere ako sankcia v prípade omeškania dlžníka dohodnutá a s úrokom z omeškania vo výške 0,40 % ročne zo sumy 450,98 eura od 06. 07. 2016, pretože až po podaní žaloby boli uhradené ďalšie štyri splátky po 10 eur.

6. V zmysle § 3 a § 3a Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., keďže žalovaná sa dostala do omeškania s úhradou pohľadávky po zosplatení úveru, uložil jej súd prvej inštancie povinnosť zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu dohodnutú v zmluve a zároveň aj úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ. Výška sankcií spočívajúcich v úrokoch z omeškania a zmluvnej pokute tak, ako uviedol vo výrokovej časti rozsudku s tým, že tieto sankcie spolu nesmú prevýšiť sumu 1 350 eur, ktorá bola na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere zaslaná žalobcom na účet žalovanej už po odpočítaní poplatku za poskytnutie úveru, a teda v skutočnosti uvedená suma predstavuje výšku úveru, ktorý bol žalovanej reálne poskytnutý.

7. V časti o zaplatenie istiny v sume 40 eur zobral žalobca žalobu späť pred prvým pojednávaním, preto súd prvej inštancie podľa § 145 ods. 2 a § 146 ods. 1 CSP v tejto časti konanie zastavil.

8. Keďže žalobe žalobcu bolo vyhovené iba do sumy 410,98 eura s príslušenstvom a v časti o zaplatenie istiny v sume 40 eur bolo konanie zastavené, vo zvyšnej časti súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol s poukazom na dôvody, pre ktoré považoval úver za bezúročný a bez poplatkov.

9. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal, pretože obe strany mali vo veci iba čiastočný úspech približne v polovici.

10. Proti tomuto rozsudku v časti výroku III. (zamietnutie žaloby vo zvyšku) a IV. (o náhrade trov konania) podala v mene žalobcu odvolanie G., žiadajúc odvolací súd, aby rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti a v časti výroku o náhrade trov konania zmenil tak, že žalobe žalobcu vyhovie a žalovanú zaviazhe k povinnosti náhrady trov konania. Namietala konštatovanie súdu, že v zmluve o revolvingovom úvere absentujú viaceré náležitosti Zákona o spotrebiteľských úveroch, následkom ktorých je nutné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ išlo o termín splatnosti tak z ustanovenia článku 4., ods. 4.5 zmluvných dojednaní vyplýva deň splatnosti poslednej splátky úveru, resp. revolvingu podľa posledného splátkového kalendára je dňom konečnej splatnosti úveru. Z článku 9., ods. 9.1 zmluvných dojednaní vyplýva Zmluva o RÚ je uzavretá na dobu neurčitú s tým, že revolving sa uskutoční za podmienok stanovených touto Zmluvou o RÚ. Deň splatnosti poslednej splátky úveru je uvedený v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, čím je splnená požiadavka vyplývajúca z uvedeného zákonného ustanovenia. Doba trvania zmluvy a tiež termín konečnej splatnosti úveru sú teda riadne uvedené a je splnená zákonná požiadavka. Termín konečnej splatnosti vyplýva z oznámenia o schválení úveru, zaslanom dlžníkovi. Predmetné oznámenie zároveň obsahuje aj údaj o dátume splatnosti prvej splátky. Zmluva o revolvingovom úvere č. 8500100868 obsahuje určenie „termínu konečnej splatnosti“ viacerými spôsobmi, a to: podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacov a počtu mesačných splátok a spôsobom vyplývajúcim z článku 4., ods. 4 a 5 zmluvných dojednaní, v zmysle ktorých dátum splatnosti poslednej splátky uvedený v oznámení o schválení úveru je zároveň termínom konečnej splatnosti.

11. Ďalej poznamenala, že § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. vyžaduje uvádzanie spôsobu započítania splátky na úver, istinu a úroky len v prípade, ak sa splátky priradujú k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. O takýto typ úveru a prípad v zmluvnom vzťahu medzi sporovými stranami nešlo. V tejto súvislosti poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22. 02. 2018 sp. zn. 3Cdo/146/2017 a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 341/07. Konštatovala, že ak by zmluva mala obsahovať rozpísanie splátky, potom nedáva žiadny zmysel práva spotrebiteľa požadovať amortizačnú tabuľku podľa § 9 ods. 5 zákona. Veď dané údaje by už mal priamo v zmluve. To len potvrdzuje skutočnosť o tom, že záver založený na jazykovom výklade popiera význam § 9 ods. 5. Účelom právnej úpravy uvádzania splátky v spotrebiteľskej úverovej zmluve je, aby bol spotrebiteľ informovaný o svojej povinnosti. Ak by zákonodarca sledoval, že zmluva má obsahovať rozpis splátky na časť istina, úrok a vo vzťahu ku každej zložke by bolo nutné uvádzať termín splatnosti či počet splátok, potom zákonná úprava práva spotrebiteľa vyžiadať si tzv. amortizačnú tabuľku by teda nemala žiadny význam (§ 9 ods. 5 v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvných vzťahov medzi stranami sporu), keďže táto amortizačná tabuľka by už bola súčasťou zmluvy. To znamená, že zákonodarca by zbytočne konštruoval právo spotrebiteľa požadovať amortizačnú tabuľku, ak by tá už musela byť uvedená v zmluve. Pri zachovaní princípu racionality zákonodarca je preto na mieste tvrdiť, že zákonodarca neuvažoval nad tým, aby právo na amortizačnú tabuľku konštruoval duplicitne. Pri zavedení § 9 ods. 5 zjavne bolo sledované právo spotrebiteľa podľa článku 10 ods. 2 písmeno i/ smernice. Z uvedeného vyplýva, že už pri konflikte dvoch výkladových metód treba vychádzať z takého prístupu, ktorý umožňuje obidve metódy rešpektovať. Z pohľadu jazykového výkladu je to potom taký prístup, ktorý žiadne členenie splátky nepožaduje. Tzv. rozčleňovanie splátky je teda výklad založený na nesprávnom výklade zákona. Znenie zákona č. 129/2010 Z. z. bolo síce nepresným prevzatím smernice 2008/48/ES, to však súd nezabavuje povinnosti pri výklade vnútroštátnej normy prihliadať na základe nepriameho účinku také ustanovenia úniijného práva, ktoré sú do príslušnej vnútroštátnej normy prevzaté. Výsledok sledovaný smernicou je povinný pri rozhodovaní zabezpečiť aj súd členského štátu.

12. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že medzi sporovými stranami uzavretá zmluva o revolvingovom úvere č. 8500100868 neobsahuje správnu RPMN, pretože podľa záverov súdu žalobca pri jej výpočte nezohľadnil výšku poplatku za poskytnutie úveru. Podľa súdu to malo za následok bezúročnosť úveru, a teda žalobca má nárok len na zaplatenie tej čiastky, ktorú poskytol žalovanej a ktorú mu žalovaná nevrátila. Poukázal na to, že hodnota RPMN je percentuálnym vyjadrením celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Z uzavretej zmluvy č. 8500100868 vyplýva, že do sumy celkovej čiastky, ktorú má spotrebiteľ uhradiť sú zahrnuté istina, úrok a poplatok za poskytnutie úveru. Súd prvej inštancie v súvislostiach týkajúcich sa výpočtu RPMN neposúdil výšku poskytnutého úveru v zmysle zákonných ustanovení. Nesprávnosť rozhodnutia je daná predovšetkým z nesprávneho právneho posúdenia. Tak obchodných zákonník, ako aj zákona č. 129/2010 Z. z. v súvislosti s úverom

hovorí o poskytnutí úveru. Vyplýva zo z § 497 Obchodného zákonníka („poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy“), z § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. („dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe ...“), § 2 písm. l („celkovou výškou spotrebiteľského úveru maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere“) atď. Ani z jedného ustanovenia nevyplýva, že poskytnutie úveru je zhodné s pojmom vyplatenie úveru. Vyplatiť totiž znamená aj spôsob plnenia - teda danie (dare). Poskytnutie úveru je však širší pojem, pretože neznamená len vyplatenie (čo je z právneho hľadiska nič iné, ako len danie niečoho), ale aj iné spôsoby plnenia záväzku. To je napokon zreteľné z úpravy uvedenej v zákone č. 129/2010 Z. z. platnej dnes, kde z § 1 ods. 2 vyplýva, že „spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; l) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.“ Ak teda úver možno poskytnúť aj iným spôsobom ako vyplatením, potom pojem poskytnutý úver nemôže byť zhodný len s vyplatenou sumou. Posúdenie toho, čo sa rozumie pod poskytnutím úveru bolo prvou podstatnou otázkou pre skúmanie náležitosti o výške úveru. Súd prvej inštancie to posúdil nesprávne.

13. Druhou podstatnou otázkou bolo, či došlo k poskytnutiu úveru v sume 1 500 eur alebo 1 350 eur, teda aké spôsoby plnenia záväzku poskytnúť úver boli realizované a či vôbec boli. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že časť z úveru bola poskytnutá v rámci započítania s poplatkom za poskytnutie úveru (suma 50 eur). Ak by nedošlo k započítaniu, žalovaná by musela tento poplatok uhradiť alebo splniť iným spôsobom. Zvyšná časť úveru 1 350 eur bola poskytnutá prevodom na účet (teda vyplatením). Ak by žalovaná zaplatila poplatok ihneď pri poskytnutí úveru, úver by sa vyplatil v celej sume. Tým, že ho neuhradila, došlo k započítaniu. Z pohľadu spotrebiteľa (posudzujúc jeho majetkovú stránku) vedú obe situácie k rovnakému stavu, či sa poplatok zaplatí započítaním oproti sume úveru, alebo či sa zaplatí samostatne.

14. Vzhľadom k uvedenému súd prvej inštancie nesprávne posúdil otázku, čo je poskytnutý úver. Posudzoval ju nesprávne jednak z pohľadu výkladu pojmu „poskytnutie úveru“ a jedna z hľadísk skutočností vyplývajúcich zo súdneho spisu. Dospel k nesprávnym záverom a k nesprávne konštatovaniu o nesprávnom uvedení uvedenej náležitosti. Poplatok za poskytnutie úveru objektívne ani nemohol byť zaradený do sumy úveru, ako to tvrdí súd; v konaní bol predložený dôkaz o výpočte RPMN, kde je zrejmé, že predstavuje nákladovú položku. Poplatok za poskytnutie úveru nie je „súčasťou“ zmluvy úveru a zo zmluvy nevyplýva žiadne dojednanie, ktoré by umožňovalo prijať odlišný záver. Započítanie ako forma splnenia záväzku je len nahradením dvoch reálnych operácií - vyplatenie úveru žalobcom (ako veriteľom) v prospech žalovaného (ako dlžníka) a uhradením poplatku žalovaným (ako dlžníkom). Neexistuje ani právny ani ekonomický rozdiel medzi situáciou vyplývajúcou zo započítania a situáciou, kedy sa uskutočnili obe, vyššie označené úhrady. Vzhľadom na vyššie uvedené tvrdenia a dôvody žalobca napáda rozsudok konajúceho súdu pre nesprávne skutkové zistenia a závery o RPMN a nesprávne právne posúdenie celej veci.

15. K odvolaniu sa písomne vyjadrila povinná, ktorá uviedla, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti považuje za vecne správne.

16. Skôr, ako odvolací súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého uznesenia z hľadiska jeho vecnej správnosti a správnosti postupu súdu v konaní, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP okrem iného najskôr posudzoval, či odvolanie bolo podané v zákonnej lehote na podanie odvolania, či bolo podané oprávnenou osobou, či je odvolanie prípustné a či má všetky zákonné náležitosti.

17. Podľa § 355 ods. 2 CSP, proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa.

18. Podľa § 359 CSP, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

19. Podľa § 386 písm. b/ CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

20. V odvolacom konaní sa uplatňuje dispozičná zásada, ktorá znamená, že odvolacie konanie môže byť začaté len na návrh. Podanie odvolania je procesným úkonom strany sporu. Kto je stranou sporu v občianskom súdnom konaní vymedzuje Civilný sporový poriadok. V danom prípade je to žalobca a žalovaný. Vzhľadom k uvedenému po podaní odvolania inou ako oprávnenou osobou je povinnosťou odvolacieho súdu odmietnuť odvolanie v zmysle § 386 písm. b/ CSP.

21. Podľa § 89 ods. 1 CSP, strana sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Zvolený zástupca sa nemôže dať zastúpiť, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

22. Podľa § 89 ods. 3 CSP, ak je strana zastúpená advokátom, zastupovanie iným zástupcom ako advokátom je vylúčené. Ustanovenia osobitného predpisu o advokácii tým nie sú dotknuté.

23. Podľa § 92 ods. 1 CSP, zástupcovi, ktorého si strana zvolila, udelí písomne splnomocnenie buď na celé konanie, alebo len na určité úkony.

24. Podľa § 92 ods. 2 CSP, splnomocnenie udelené na celé konanie a splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť. Zástupca, ktorému bolo také splnomocnenie udelené, je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana.

25. Podľa § 92 ods. 3 CSP, odvolanie splnomocnenia stranou alebo výpoveď splnomocnenia zástupcom sú voči súdu účinné dňom, keď ich strana alebo zástupca súdu oznámili.

26. Každá zo sporových strán je oprávnená dať sa v konaní pred súdom zastupovať. Ide o subjektívne právo, ktoré je, okrem iného, prejavom realizácie základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdom (čl. 47 ods. 2 Ústavy SR) a výrazom jedného zo základných princípov sporového konania (čl. 13 ods. 1 CSP). Efektívny výkon práva na zastúpenie umožňuje sporovej strane uskutočňovať procesné úkony prostredníctvom tretej osoby ako zástupcu, ktorý koná v jej mene. Ide o tzv. priame zastúpenie, z ktorého vznikajú práva a povinnosti priamo zastúpenému. Sporová strana si môže za zástupcu zvoliť advokáta a pokiaľ to zákon nevylučuje, aj inú fyzickú alebo právnickú osobu (všeobecný zástupca), prípadne právnickú osobu s osobitnými úlohami vo vzťahu k ochrane práv slabšej strany v konaniach podľa druhej hlavy tretej časti CSP (spotrebiteľské, antidiskriminačné a individuálne pracovnoprávne spory).

27. Vzťah medzi zástupcom a zastúpeným má v zásade súkromnoprávny záväzkový charakter a vychádza z princípu autonómie zmluvnej vôle. Okrem legálnych výnimiek nie je strana povinná dať sa v konaní zastupovať. Kedy je zastúpenie povinné a v ktorých prípadoch môže byť zástupcom iba advokát, ustanovuje zákon (pozri výklad nižšie). Pokiaľ nie je zastúpenie povinné, nemôže byť strane konanie bez zástupcu na ujmu.

28. Inštitút procesného zastúpenia je esenciálnou súčasťou civilného sporového konania. Vzťah zastúpenia vzniká na základe osobitnej dohody o splnomocnení, resp. dohody o zastúpení ako dvojstranného právneho úkonu. Právo sporovej strany zvoliť si zástupcu je vo všeobecnosti neodňateľné. Súd môže brániť strane v tom, aby sa dala účinne zastúpiť konkrétnou osobou iba v zákonom ustanovených prípadoch (napr. § 89 ods. 2 a 3, § 90, 91, § 291 ods. 1 CSP). Súčasne nemožno sporovú stranu nútiť, aby svoje procesné práva a povinnosti vykonávala osobne, pokiaľ má riadne zvoleného zástupcu. Z hľadiska rozsahu zastúpenia je rozhodujúci obsah písomného splnomocnenia vymedzujúceho okruh úkonov, na ktoré je splnomocnenec oprávnený. Splnomocnenie udelené na celé konanie a splnomocnenie

udelené advokátovi nemožno obmedziť.

29. Splnomocneného zástupcu je nevyhnutné dôsledne odlišovať od zákonného zástupcu a od procesného opatrovníka, ktorí konajú za procesne nespôsobilú osobu v rozsahu absencie jej spôsobilosti samostatne konať pred súdom (§ 68 až 71 CSP). Zákonný zástupca a procesný opatrovník však môžu v rámci svojho oprávnenia zvoliť procesne nespôsobilej strane zástupcu a udeliť mu riadne splnomocnenie na zastupovanie.

30. V prípade právnických osôb nemožno za splnomocneného zástupcu považovať príslušný štatutárny orgán alebo jeho člena. Pokiaľ ide o konanie za právnickú osobu, procesnoprávna úprava odkazuje na použitie ustanovení osobitného predpisu (§ 72 CSP). Tým je primárne Občiansky zákonník, ktorý upravuje konanie za právnickú osobu v § 20 OZ. Okrem štatutárneho orgánu môžu za právnickú osobu konať aj jej zamestnanci alebo členovia, pokiaľ je to určené vo vnútorných predpisoch právnickej osoby alebo je to vzhľadom na ich pracovné zaradenie obvyklé (§ 20 ods. 2 OZ). Oprávnenie konkrétneho zamestnanca konať za právnickú osobu ako sporovú stranu sa súdu preukazuje poverením, ktoré však nezakladá vzťah zastúpenia na základe splnomocnenia. Zamestnanec ani štatutárny orgán nie sú bez ďalšieho splnomocnenými zástupcami a ich právne postavenie sa nespravuje ustanoveniami o zastúpení. Táto diferenciácia má osobitný význam najmä z hľadiska doručovania súdnych písomností. Súčasne však nemožno vylúčiť, aby právnická osoba, ako strana v konaní, výslovne splnomocnila niektorého z členov jej štatutárneho orgánu, prípadne svojho zamestnanca, na riadne zastupovanie (spravidla, ak ide o advokáta).

31. Existencia zastúpenia má zásadný význam a dopad na výkon konkrétnych procesných práv a povinností. S výnimkou výsluchu strany (§ 195 CSP), ktorý je nezastupiteľným procesným úkonom, je zástupca v zásade oprávnený uskutočňovať v mene zastúpeného všetko, na čo je oprávnený samotný zastúpený. Akýkoľvek úkon zástupcu však musí byť krytý riadnym splnomocnením. Pokiaľ ide o procesné splnomocnenie na celé konanie alebo o splnomocnenie udelené advokátovi, vzťah zastúpenia je neobmedzený (§ 92 ods. 2 CSP). V ostatných prípadoch je nevyhnutné posúdiť, či obsah splnomocnenia zodpovedá úkonu, ktorý zástupca v mene sporovej strany uskutočnil alebo má v úmysle uskutočniť. Nedostatok splnomocnenia je potrebné posúdiť ako odstrániteľný nedostatok procesnej podmienky.

32. Advokát dominuje inštitútu zastúpenia na základe splnomocnenia. Vzhľadom na podstatu advokátskeho povolania ide o profesionálneho zástupcu, ktorého si môže sporová strana kedykoľvek zvoliť a ktorého nemôže súd ako zástupcu nepripustiť (§ 89 ods. 2 CSP a contrario). O práve zvoliť si advokáta je súd povinný strany poučiť (§ 160 ods. 2 CSP). Splnomocnenie udelené advokátovi pritom nemožno obmedziť (§ 92 ods. 2 CSP). Pokiaľ je v civilnom sporovom konaní zo zákona vyžadované povinné zastúpenie, vždy ide o zastúpenie advokátom (§ 90 ods. 1 a § 429 ods. 1 CSP).

33. Ak je strana v konaní zastúpená advokátom, zastupovanie iným zástupcom ako advokátom je vylúčené. V súlade s § 160 ods. 3 písm. b/ CSP zbavuje existencia riadneho zastúpenia sporovej strany advokátom súd všeobecnej poučovacej povinnosti. V spotrebiteľských sporoch má zastúpenie spotrebiteľa advokátom za následok plnohodnotnú aplikáciu ustanovení o sudcovskej a zákonnej koncentrácii konania (§ 291 ods. 3 v nadväznosti na § 296 CSP).

34. Odvolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že odvolanie v mene žalobcu podala G. (čo vyplýva z obsahu potvrdení o el. doručení) na základe plnej moci udelenej jej 14. 06. 2017 žalobcom, na základe ktorej bola poverená okrem iného aj na podpisovanie žalôb na začatie konania pred príslušnými súdmi SR z titulu porušenia povinností dlžníka zo zmlúv o revolvingovom úvere, ako aj na vykonanie a podpisovanie všetkých právnych úkonov súvisiacich s týmito žalobami a akákoľvek dispozícia týmito žalobami a súvisiacimi právnymi úkonmi. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 4Csp/28/2019-99 z 9. októbra 2019 vyzval žalobcu, aby podľa § 129 ods. 1 a § 373 ods. 1 CSP podanie označené ako „Odvolanie voči rozsudku“ podané dňa 19. 09. 2019 doplnil tak, že preukáže oprávnenie G. M. konať v mene žalobcu. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca je v konaní zastúpený advokátom JUDr. Pavlom Pospěchom na základe splnomocnenia z 01. 02. 2018, odvolanie bolo podané elektronickými prostriedkami a je podpísané G. M., ktorej oprávnenie konať v mene žalobcu nevyplýva z výpisu z obchodného registra žalobcu. K odvolaniu bola predložená plná moc z 14. 06. 2017, ktorú žalobca udelil menovanej v zmysle § 31 ods. 1 Občianskeho zákonníka - keďže žalobca je zastúpený advokátom, jeho zastupovanie iným zástupcom ako advokátom je v zmysle § 89 ods. 3 CSP vylúčené. Žalobcovi na doplnenie podania určil lehotu 12 dní od doručenia s tým, že zároveň poučil žalobcu, že odvolací súd podľa § 386 písm. a/, b/ a d/ CSP odvolanie odmietne.

35. Vzhľadom na to, že žalobca na výzvu súdu prvej inštancie nereagoval, a teda nedoplnil odvolanie tak, že by preukázal oprávnenie G. M. konať v mene žalobcu a z udelenej plnej moci je zrejmé, že nejde o plnú moc udelenú advokátovi (G. M. je v plnej moci označená len krstným menom, priezviskom, bydliskom a číslom občianskeho preukazu bez akéhokoľvek označenia ako advokáta a nie je evidovaná

ani Slovenskou advokátskou komorou ako advokátka) a rovnako tak nevyplýva, že by išlo o osobu oprávnenú konať v mene právnickej osoby ako štatutárneho zástupcu, keďže to nevyplýva z výpisu z obchodného registra žalobcu a oprávnenie zastupovať žalobcu nebolo preukázané ani žiadnym iným spôsobom, odvolací súd dospel jednoznačne k záveru, že ide o odvolanie podané neoprávnenou osobou s poukazom na to, že zastupovanie iným zástupcom ako advokátom, keďže žalobca je v konaní už zastúpený jedným advokátom, a to JUDr. Pavlom Pospechom, nie je prípustné. Žalobca nepreukázal ani to, že by išlo o zamestnanca žalobcu, ktorý bol poverený v mene spoločnosti konať na základe udeleného poverenia. Keďže žalobca nepreukázal žiaden titul, na základe ktorého by G. M. vzniklo právo konať v mene žalobcu a zastupovať jeho záujmy v súdnom spore, potom nemožno odvolanie považovať za odvolanie podané oprávnenou osobou.

36. Poukazujúc na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie G. M. je potrebné odmietnuť podľa § 386 písm. b/ CSP ako odvolanie podané neoprávnenou osobou, a preto sa ďalej nemohol už zaoberať dôvodmi odvolania a vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

37. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešnej žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože si žiadne neuplatnila a ani jej žiadne nevznikli.

38. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).